

НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ, ОКТОМВРИ 2022 ГОДИНА

През октомври 2022 г. общият показател на доверие на потребителите намалява с 0.6 пункта в сравнение с юли, което се дължи изцяло на пониженото доверие сред населението в градовете (фиг. 1 от приложението).

Според оценките на потребителите общата икономическа ситуация в страната през последните дванадесет месеца е леко влошена спрямо предходното наблюдение, в резултат на което балансовият показател намалява с 3.5 пункта (фиг. 2 от приложението). Очакванията на живеещите в градовете са тази тенденция да продължи и през следващите дванадесет месеца за разлика от населението в селата, което е по-малко негативно настроено в сравнение с три месеца по-рано (фиг. 3 от приложението).

По отношение на финансовото състояние на домакинствата през последните дванадесет месеца се наблюдава намаление на песимизма в оценките на живеещите в градовете, докато мненията на населението в селата са по-резервирани спрямо предходната анкета (фиг. 4 от приложението). Същевременно прогнозите на потребителите както от градовете, така и от селата за следващите дванадесет месеца са по-благоприятни (фиг. 5 от приложението), в резултат на което общият балансов показател се увеличава с 2.7 пункта.

Оценките за изменението на потребителските цени през последните дванадесет месеца са по-неблагоприятни в сравнение с мненията, изразени три месеца по-рано (повишение на балансовия показател с 2.2 пункта). Същевременно обаче инфлационните им очаквания за следващите дванадесет месеца са по-слабо изразени (фиг. 6 от приложението).

Относно безработицата в страната през следващите дванадесет месеца песимизмът нараства, като мненията на населението и от градовете, и от селата се изместват към по-негативните очаквания (фиг. 7 от приложението).

През октомври по-голяма част от потребителите оценяват икономическата ситуация като неблагоприятна за спестяване. Негативна е и нагласата им по отношение на извършването на разходи за покупка на предмети за дълготрайна употреба¹, за „покупка на кола“, за „покупка или построяване на жилище (вила)“ и за „подобрения в дома“ през следващите дванадесет месеца.

¹ При коментара на отговорите относно покупките (разходите) трябва да се има предвид, че въпросите се задават тримесечно, макар че тези покупки (разходи) се извършват от потребителите през по-голям период от време. Ето защо е нормално преобладаващите стойности на балансите на мненията да са трайно разположени в отрицателната зона на графиките, но значение за икономическия анализ има посоката на движение на балансите на мненията като индикатори за положителна или отрицателна промяна.

Методологични бележки

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 18 и повече години.

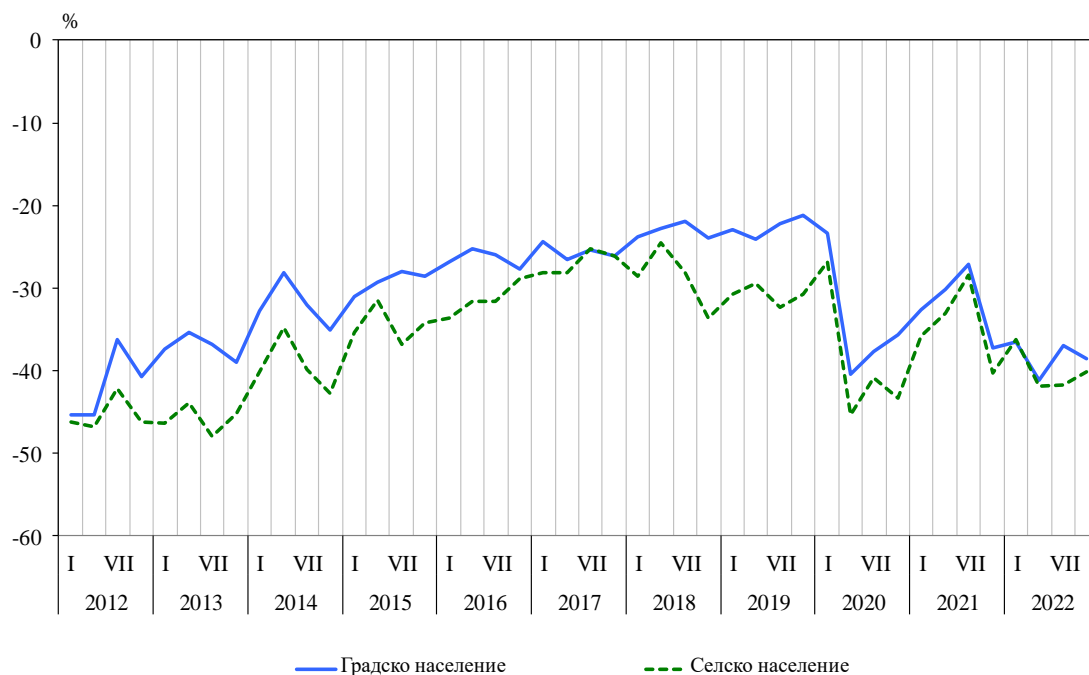
Обект на изследването са лицата на 18 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю „лице в лице“. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което от своя страна дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

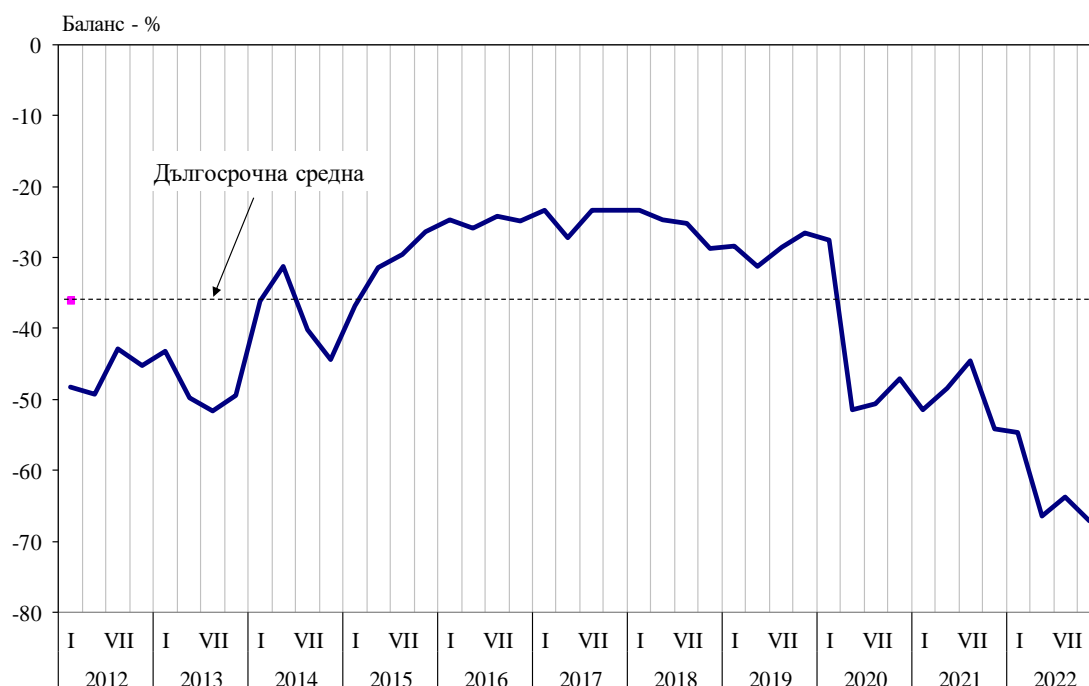
Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Приложение

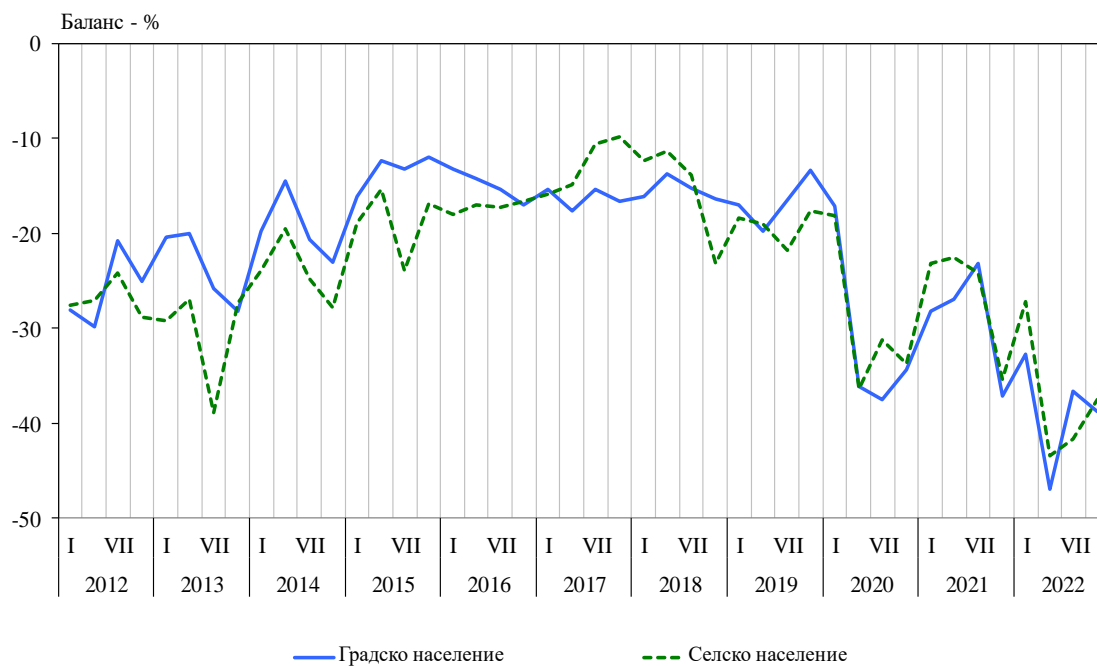
Фиг. 1. Показател на доверие на потребителите

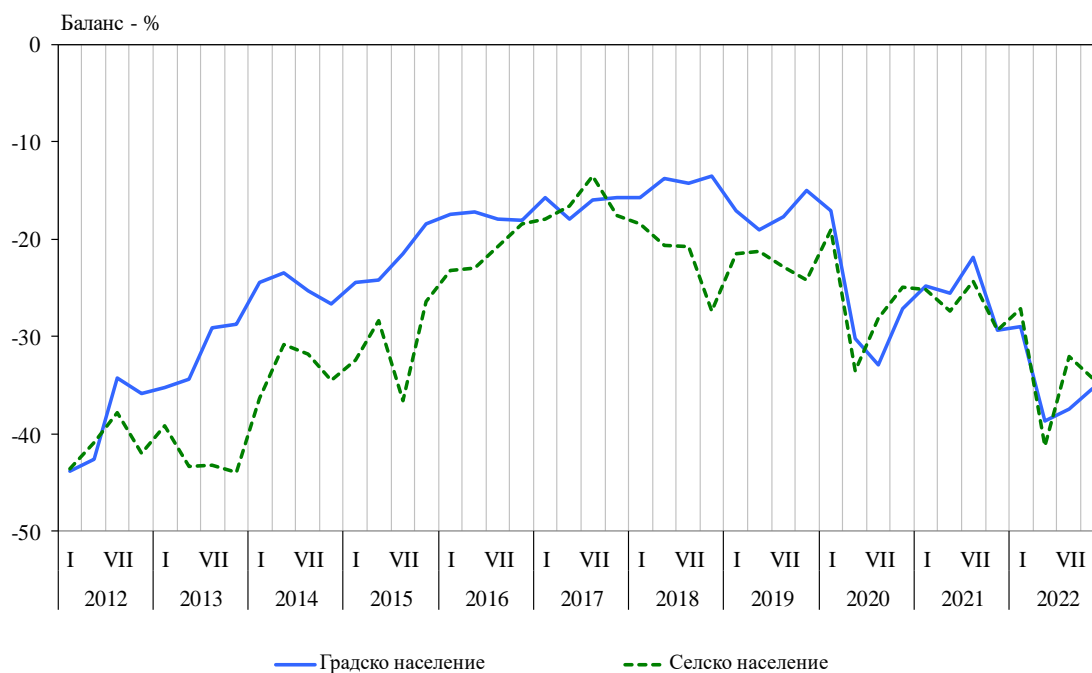
Фиг. 2. Оценка за общата икономическа ситуация в страната през последните 12 месеца

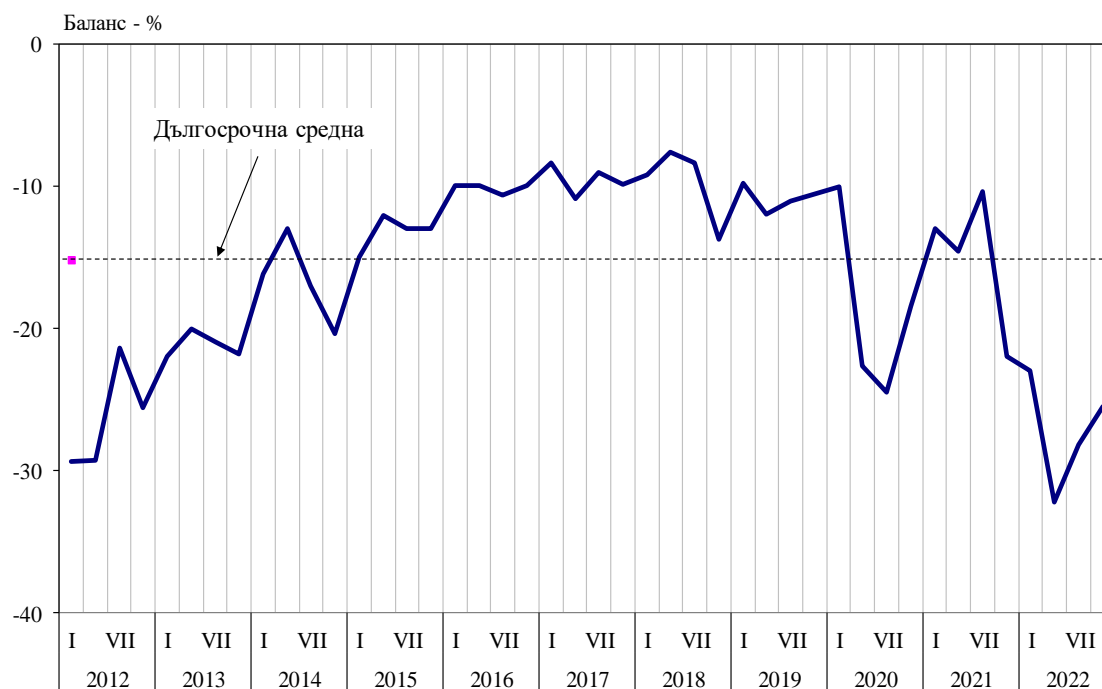
Фиг. 3. Очаквания за общата икономическа ситуация в страната през следващите 12 месеца

Фиг. 4. Оценка на финансовото състояние на домакинствата през последните 12 месеца

Фиг. 5. Очаквания за финансовото състояние на домакинствата през следващите 12 месеца

Фиг. 6. Инфлационни очаквания за следващите 12 месеца

Фиг. 7. Очаквания за безработицата през следващите 12 месеца

